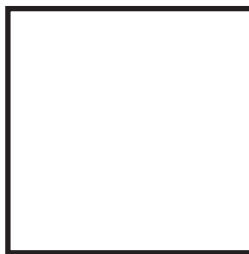

МЕСТО ЗА
НАЛЕПНИЦУ

MATURITNÁ SKÚŠKA

TEST ZO VŠEOBECNOVZDELÁVACIEHO PREDMETU

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

POKYNY PRE PRÁCU

Pozorne si prečítajte tieto pokyny.

Neotvárajte test a nezačínajte riešiť úlohy, kým Vám to dozorný učiteľ nedovolí.

Test obsahuje 25 úloh, ktoré treba riešiť za 180 minút. Jednotlivé body sú uvedené v teste pri každej úlohe. Maximálny počet bodov je 36.

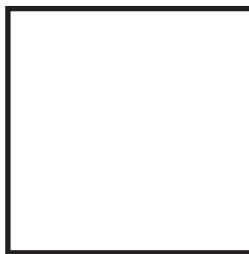
Odpovede píšete perom **na miesta, ktoré sú na to určené**. Všimnite si, že úlohy sa líšia podľa spôsobu, na ktorý máte dať odpoveď.

Píšete čitateľne, pritom dbajte na to, aby Vaše odpovede boli zrozumiteľné, ale aj gramaticky a pravopisne správne. Pri písaní odpovedí nepoužívajte výlučne veľké písmená. Ak si všimnete chybu, prečiarknite ju a napíšte novú odpoveď. Za nečitateľné záznamy a nejasné opravy získate nula (0) bodov.

V úlohách s ponúknutými odpoveďami vyberiete si správnu odpoveď tak, že vyfarbíte vhodný krúžok/vhodné krúžky.

Majte dôveru v seba a svoje schopnosti. Prajeme Vám veľa úspechov vo Vašej práci.

Počet strán v teste:	12
Počet prázdnych strán:	1

1. úloha

101112010201

počet bodov: 2

Pozorne si prečítajte uvedené texty.

- Uprela na mňa ustarostený pohľad. – Pán Hóz, no povedzte, čo je to za človeka?!
 - Aj ja som naňho nahnevaný.
 - No vidíte. Takéto sme potrebovali? Počujete! Pán Hóz, nestalo sa voľačo?
 - Neviem. Niečo mu muselo prísť do cesty.
 - Pravda!? Ja som celú noc rozmýšľala a prišlo mi na um aj najhoršie.
 - Ale choďte! Na najhoršie nesmiete ani pomyslieť.
 - Len aby nás nezavreli!

Vincent Šikula: *Ornament*

- Veľkú noc som mal odjakživa rád, hádam som ju mal radšej ako Vianoce. Vždy som sa na ňu starostlivo pripravoval. Prút z našej vrbý ovešaný žltými jahňadami akoby mi chcel navráviť, že zima je definitívne preč, keby sa aj vrátila, bol by to len rozmar marca alebo apríla, rozmar, ktorý som už v detstve vedel prírode prepáčiť. Chladnejšie jarné dni som ani nebral na vedomie. Zelený štvrtok vždy bol pre mňa zelený, v tom by som sa nebol dal nikomu pomýliť. Tak mocne som cítil jar, že to bilo priam do očí a keďže čosi podobné sa odohrávalo aj s inými, ľuďa, čo tieto pocity poznali z detstva a ani ako dospelí na ne nezabudli, vymysleli jarné či veľkonočné prázdniny.

Vincent Šikula: *Ornament*

Ak je odpoveď správna, vyfarbíte krúžok pod písmenom S, ak je odpoveď nesprávna, vyfarbíte krúžok pod písmenom N.

Odpoveď	S	N
V prvom texte je zastúpený monológ a v druhom texte je zastúpený dialóg.	☐	☐
V oboch textoch je zastúpený dialóg.	☐	☐
V prvom texte je zastúpený dialóg a v druhom je zastúpený monológ.	☐	☐
V oboch textoch je zastúpený monológ.	☐	☐

2. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Uvedené nárečové slová roztriedte podľa toho, v ktorom nárečí sa používajú:

dífka, okuláre, sňach, deska, hľedať, spívať, kasňa, čekať, kričau, zakeďiť.

Stredoslovenské nárečie:

Západoslovenské nárečie:

3. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Vyfarbite krúžok pred riadkom, v ktorom sa všetky slová začínajú na tvrdú spoluhlásku.

☐	gymnázium, práca, trilógia, horských
☐	kabát, tradícia, dyňa, laboratórium
☐	napozajtra, hydina, druhej, nečlenských
☐	nadšenie, merať, kurz, detailne

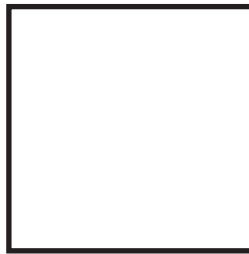
4. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Vyfarbite krúžok pred riadkom, v ktorom je k autorovi správne priradené dielo.

☐	Ján Kollár	Drak sa vracia
☐	Andrej Sládkovič	Slávy dcéra
☐	Dobroslav Chrobák	Marína
☐	Martin Kukučín	Neprebudený

5. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Pozorne si prečítajte uvedený úryvok.

Tvoje telo je môj čas

Už som tu, tak sa neboj,
už som tu, aby som sa ťa spýtala na všetko,
už som tu, aby som bola tvojím dňom i nocou,
priepasťou, kde pochováš svoje tváre,
už som tu, tak môžeš padať
z tvojho tela do môjho.

Mila Haugová: *Čisté dni*

Vyfarbíte krúžok pred správnu odpoveďou.

Báseň je

☐	reflexívna.
☐	spoločenská.
☐	ľúbostná.

6. úloha

101112010201

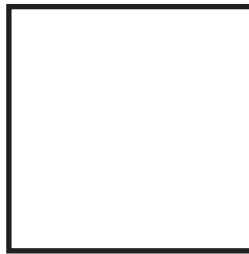
počet bodov: 1

Vyfarbíte krúžok pred správnu odpoveďou.

Žáner, v ktorom autor opisuje vlastný život alebo nejakú jeho časť či úsek. Môže ísť o text vecného štýlu (vlastný životopis ako príloha žiadosti o zamestnanie a podobne) alebo o umelecký text alebo o prechod medzi vecným a umeleckým textom.

Uvedený text je

☐	cestopis.
☐	biografia.
☐	autobiografia.

7. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Vyfarbite krúžok pred riadkom, v ktorom je k autorovi i jeho dielu správne priradený literárny smer.

☐	Giovanni Boccaccio <i>Dekameron</i>	Slovenská moderna
☐	Janko Kráľ <i>Duma bratislavská</i>	romantizmus
☐	Ivan Krasko <i>Otcova roľa</i> .	humanizmus a renesancia

8. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Ku každému cudziemu slovu priradte vhodné synonymum tak, že napíšete na čiaru správne číslo.

- a) diskretný ____ 1. stratový
b) polyglotný ____ 2. ohľaduplný
c) deficitný ____ 3. mnohojazyčný

9. úloha

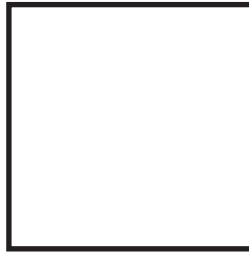
101112010201

počet bodov: 2

Uvedené slová rozdeľte na slabiky.

umelecký _____

dialóg _____

10. úloha

101112010201

počet bodov: 2

Na čiaru priradte číslicu tak, aby veta bola správna.

A. Keď sa predchádzajúca spoluhláska zmení na svoj znelostný pár podľa nasledujúcej spoluhlásky, čiže tvoria pár rovnakej znelosti (obe budú neznelé alebo obe budú znelé), uvedená zmena sa nazýva _____.

B. Najmenšia vydeliteľná časť slova alebo slovného tvaru, ktorá je nositeľom významu alebo funkcie, sa nazýva _____.

C. Jazykovedná disciplína, ktorá sa zaoberá zvukovými normami, náuka o spisovnej výslovnosti, sa nazýva _____.

1. spodobovanie spoluhlások (znelostná neutralizácia).
2. ortoepia.
3. morféma.

11. úloha

101112010201

počet bodov: 2

Vyfarbite krúžky pred slovami, ktoré sú správne napísané.

☐	tematický	☐	tématický
☐	vysaváč	☐	vysávač
☐	jánuár	☐	január

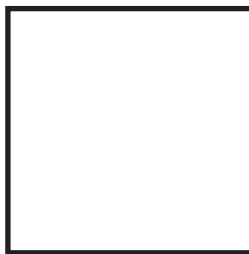
12. úloha

101112010201

počet bodov: 2

Z uvedených podstatných mien utvorte nominatív množného čísla.

- a) hus _____
- b) gymnázium _____
- c) syn _____
- d) chlieb _____

13. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Podčiarknite slová, ktoré sú utvorené odvodzovaním predponou.

velkoobchod, súpis, stredovek, pravopis, zemský, vodník, lodenica, predpísať

14. úloha

101112010201

počet bodov: 2

Určte podčiarknuté vetné členy.

- a) Nebol tam nikto. _____
- b) Deti chceli potešiť mamu. _____
- c) Celý zadychčaný vošiel do izby. _____
- d) Spoliehal sa na verného kamaráta. _____

15. úloha

101112010201

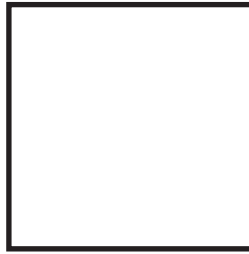
počet bodov: 1

Prečítajte si úryvok z románu *Živý bič* Mila Urbana, potom vyfarbíte správnu odpoveď.

Keď Eva Hlavajová vošla dnu, našla ho v tejto polohe. Okolický pozrel nepokojne na ňu, no zbadal hneď, že je to už nie Eva Hlavajová z Ráztok, hanblivá dedinčanka, ktorá na svojho predstaveného hľadá ako na nadprirodzeného tvora a každé jeho slovo pokladá za sväté. Nie, to už nebola plachá Evička s očami srny a s telom pokorným ako páperie. Dnes sa jej oči nezakolísali. Keď vošla dnu, pod nežnou kožou mladej ženy hýbali sa akési dosiaľ nezbadané oceľové svaly, ktoré jej krok robili rozhodným a tvári dávali pevný, odhodlaný výzor.

V tomto úryvku sa podáva

☐	opis prostredia.
☐	opis postavy.
☐	opis udalosti.

16. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Lyrický strofický útvar pozostávajúci zo štrnástich veršov s pravidelným rozložením strof a rýmov (4+4+3+3) sa volá _____.

17. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Prečítajte si úryvok z poviedky *Noc na treťom poschodí* Vítazoslava Hronca.

Dlho som stál a pozeral na druhú stranu námestia, stále sa obracajúc a v rozpakoch pokukávajúc po ľuďoch, ktorí prechádzali po chodníku za mojím chrbtom; bál som sa totiž, že na mne vidieť, aký som zmätený.

Krátka a stručne: budova mala len dve poschodia, zatiaľ čo sa mne zdalo, že som zostúpil z tretieho.

Text obsahuje

☐	vedecké prvky.
☐	esejistické prvky.
☐	rozprávača.

18. úloha

101112010201

počet bodov: 2

Ideovo-tematickú náplň básnickej skladby Andreja Sládkoviča *Detvan* tvorí oslava celého ľudového kolektívu a jeho pozitívnych mravných hodnôt.

Podčiarknite štyri motívy, ktoré znázorňujú ľudový kolektív:

tanec dievčat, ich oblečenie, jánošíkovské motívy, Martinova nebojácnosť, spravodlivý panovník Matiaš, motív sokola, ľudové piesne.

19. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Prečítajte si úryvok z románu *Most na Drine* Ivu Andrića a určte hlavnú tému románu. Z ponúknutých odpovedí si zvolte správnu a vyfarbte krúžok.

Nielen vojny, mor a sťahovanie tej doby doliehali na tento most a prerušovali život v bráne. Boli aj iné mimoriadne udalosti, podľa ktorých sa potom rok, v ktorom sa odohrali, volal a dlho sa na ne spomínalo.

Vľavo a vpravo od brány, z oboch strán je kamenné zábradlie mosta dávno vyhlodané a o niečo tmavšie než ostatné časti. Už stáročia sedliaci, keď prechádzajú po moste, tu si odkladajú batohy, aby si odpočinuli, alebo sa tam v rozhovore pohrúžení chrbtom a laktami opierajú povaľiaci, keď niekoho očakávajú, alebo keď sa dívajú opretí o lakte hlboko pod sebou na vodu, ako spenená rýchlo tečie, stále nová, vždy tá istá.

Ivo Andrić: *Most na Drine*

Hlavnú tému románu tvorí

☐	most ako symbol utrpenia.
☐	most ako symbol vojny a ľudskej tragédie.
☐	most ako symbol krásy a spojitosti ľudských osudov, dobrého a zlého cez storočia.

20. úloha

101112010201

počet bodov: 1

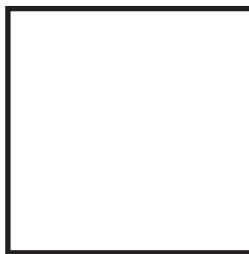
Prečítajte si charakterizáciu tvorby Ivana Krasku. Vyfarbte krúžok pred tvrdením, ktoré vyplýva z daného textu.

Krasko urobil z balady, útvaru lyricko-epického, útvar čisto lyrický. Tematicky to dosiahol absolútnym príklonom k motívu, vyplývajúcim z jeho vlastného subjektu, kompozične tým, že vnútorný zápas subjektu nedramatizoval dialógom, na rozdiel od osudových balád Bottových, Kráľových alebo od balád Hviezdoslavových.

Ján Brezina: *Ivan Krasko*

Ivan Krasko tvoril

☐	esejistické texty.
☐	lyrické texty.
☐	dramatické texty.

21. úloha

101112010201

počet bodov: 2

Do viet dopíšete správny tvar privlastňovacieho zámena svoj.

- a) Čo chceš dokázať _____ správaním?
 b) Neznámil si ma so _____ priateľmi.
 c) Dnes to vysvetlím _____ rodičom.
 d) Nieкто hovorí o _____ skutkoch, nieкто o _____ deťoch.

22. úloha

101112010201

počet bodov: 2

Pozorne prečítajte vety a všimnite si podčiarknuté slová. Vedľa napíšte pád, číslo a vzor podčiarknutého slova.

	Pád	Číslo	Vzor
Pri <u>kanáli</u> chlapci strávili prvomájové sviatky.			
Množenie <u>orchideí</u> sa vo všeobecnosti považuje za náročný proces.			
Moja <u>ujčiná</u> mi k narodeninám kúpila krásny bicykel.			
Pri kúpe trstinového <u>cukru</u> treba si všimnúť, čo píše na obale.			

23. úloha

101112010201

počet bodov: 2

Prečítajte si daný text a určte jeho príslušnosť k literárnemu druhu a žánru. Na čiaru napíšte správne odpovede.

KOSTOLNÍK Dobré ráno, pani kmotra!

MADLENA Dobré ráno – o poludní. – No, čože, akože?

SUSEDA Kohože predsa to šťastie potkalo?

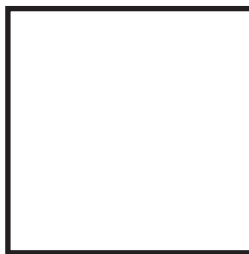
MADLENA Či niekoho z našich, či toho odkundesca?

SUSEDA A kňaz že sa ako držal?

KOSTOLNÍK Pre pána boha, ženy, vy človeka vašimi otázkami o rozum pripravíte! – Čo by vaše dva jazyky v ústach mleli, predsa by som nemohol na ne odpoveď dať a nemôžem vôbec nič povedať.

Ján Chalupka: *Kocúrkovo*

Daný text patrí do literárneho druhu: _____, žánru _____.

24. úloha

101112010201

počet bodov: 2

Pozorne si prečítajte niekoľko pravidiel o písaní veľkých písmen, ktoré sú uvedené v *Pravidlách slovenského pravopisu*.

Veľké písmená sa v spisovnej slovenčine píšu:

v názvoch štátov, spolkových krajín a pod., napr. Francúzska republika, Spojené štáty americké;

v názvoch miest, dedín osád, napr. Bratislava, New York, Nové Mesto nad Váhom;

v názvoch ulíc a nábreží, napr. Drevená ulica, Ulica Jozefa Cígera Hronského, Ulica slobody;

v názvoch námestí, napr. Mierové námestie, Námestie republiky;

v názvoch sviatkov, napr. Nový rok, Vianoce, Veľká noc, Veľkonočná nedeľa.

Uplatnite uvedené pravidlá a zo slov v zátvorkách utvorte správne tvary.

a) Pred (matica slovenská) v (báčsky petrovec) rastie smrekovec opadavý.

b) Členovia reprezentácie futbalového klubu vystúpili na (námestie slobody).

c) Moja sestra (vianoce) trávi s rodinou a počas (veľkonočný sviatok) je v kúpeľoch.

25. úloha

101112010201

počet bodov: 1

Prečítajte si verše z básne *Bacardi* Jána Smreka a určte jej hlavnú významovú náplň. Vyfarbíte krúžok pred správnu odpoveďou.

Ani nebude dobre na svete,
kým ruky, ktoré plnia náboje,
nenavrátia sa ku plneniu fliaš.

Prečo má tiecť len krv?

Nech tečú nápoje!

Nech miesto hromobitia kanónov
znie krotký cengot fliaš.

Hlavnú významovú náplň básne tvorí

☐	životná radosť.
☐	oslava nápojov.
☐	myšlienka hlásajúca zachovanie mieru.
☐	krvná pomsta.

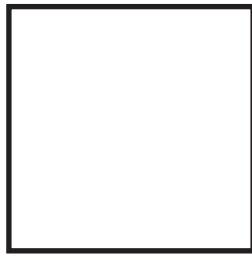
DO SIVÝCH POLÍČOK NEPÍSAŤ

DO SIVÝCH POLÍČOK NEPÍSAŤ

DO SIVÝCH POLÍČOK NEPÍSAŤ

DO SIVÝCH POLÍČOK NEPÍSAŤ

PRÁZDUNA STRANA

DO SIVÝCH POLÍČOK NEPÍSAŤ

DO SIVÝCH POLÍČOK NEPÍSAŤ

DO SIVÝCH POLÍČOK NEPÍSAŤ

DO SIVÝCH POLÍČOK NEPÍSAŤ